

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrť leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nitih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 120.

Maribor, dne 19. oktobra 1910.

Letnik II.

Liberalnemu učiteljstvu v album.

„Narodni Dnevnik“ od dne 17. i. m. prinaša izjavo Zveze štajerskih slovenskih učiteljev in učiteljic o preustrojitvi deželnega šolskega nadzorstva. Ker poznamo gospode, ki sedaj komandirajo liberalno učiteljstvo, nas ni ta izjava nič kaj presenetila. Mi prav dobro vemo, da so oni, ki imajo sedaj odločilno besedo pri liberalnem učiteljstvu, popolnoma prežeti ultra-svobodomiselnega duha, ki veje v krogih okoli „Narodnega Dnevnika.“ Ravno tako lahko bi izšla ta izjava iz liberalnega uredništva, kakor je izšla iz konference vodstva Zveze štajerskih slovenskih učiteljev in učiteljic. Ta odvisnost liberalnega učiteljstva od liberalnih generalov, ki jim je svobodomiselnost vse, narodnost pa le deveto kolo, jemlje liberalnemu učiteljstvu vsako možnost, da bi v res narodnih vprašanjih postopalo samostojno in ne pod pritiskom zavožene liberalno-strankarske politike. Zato bi niti ne reagirali na zadnjo izjavo liberalnega učiteljstva, ako bi ne bila vendar preznačilna za naravnost obupne razmere, ki grasirajo v teh krogih.

Prerešetajmo nekoliko liberalno izjavo! Že neodločnost, ki se kaže v izjavi, mora vsakega narodno čutečega Slovenca neprijetno dirniti. Namesto, da bi se slovensko učiteljstvo postavilo odločno na stališče slovenskega spodnještajerskega ljudstva, ki zahteva delitev deželnega šolskega sveta, čitamo medlo izjavo, ki se giblje v praznem liberalnem frazerstvu, ki je korajžno samo, kadar kliče na boj proti „klerikalcem.“ Za krivični in brutalni šolski sistem, pod katerim ječi sedaj spodnještajersko učiteljstvo, šolstvo in ljudstvo, nimajo liberalni učitelji odločnejše označbe, kakor: „da slovensko šolstvo v štajerskem dež. šolskem svetu ni primerno zastopano.“ Proti našim poslanecem pa nastopa izjava zelo korajžno in brezobzirno. Namesto, da bi liberalni učitelji v svoji izjavi jasno očrtali svoje zahteve in označili vnebovpijoče krivice, ki se gode pod režimom nemško-frajzinovske večine, obsega izjava 99% samega zabavljanja proti naši stranki. Gospodje iz vodstva zveze pa imajo celo tako drzno čelo, da zabrusijo našim poslanecem, ki so neumorno na delu za naše narodne pravice, tako-le sumničenje v obraz: „Slovensko učiteljstvo tolmači predloge štajerske slovenske klerikalne stranke le kot sredstvo za zaslužjenje slovenskega

šolstva in učiteljstva klerikalni stranki, kar bi pomenilo pogin moderne (sic!) šole na Slovenskem in s tem neizmerno škodo našemu narodu.“ In tako-le sumničenje si upajo izreči ljudje, ki so se z dušo in telesom vdinjali liberalni stranki, ki se družijo z nemškotariji in koketirajo z nemškimi nacionalci, samo da bi škodovala nam in našim zastopnikom.

Razun teh strankarskih strastnih izbruhov označujeta izjavo še dva momenta: nepoučenost in pa konfuznost. Z naivno resnostjo trdi na primer izjava, da je učiteljstvo sprejelo „z največjim obžalovanjem“ na znanje izjavo, „da vidi („klerikalna“ stranka) primerno podlago za rešitev tega vprašanja v predlogu nemškega klerikalca Hagenhofera, po katerem bi se preustrojitev deželnega šolskega sveta naj izvršila s poklicanjem po enega klerikalnega zastopnika nemških in slovenskih občin v deželni šolski svet.“ Ta izjava se seveda ni nikoli zvršila in so tozadevni in podobni predlogi izšli od nemške krščansko-socialne strani in od vlade. V koliko so se pa zdeli našim poslanecem primerni za rešitev šolskega vprašanja, pove najjasneje fakt, da v deželni hiši ni prišlo do nikakega sporazuma.

Ravno tako je smešno-konfuzen neki drugi odstavek te famozne izjave. Glasi se: „Obžalujemo pa zlasti kot Slovenci netočnost in nejasnost slovenskega klerikalnega predloga o delitvi deželnega šolskega sveta, ker isti ne zastopa teritorialne enote slovenske Spodnje Štajerske ter zahteva le zastopstvo kmečkih občin; s tem odtegne slovensko šolstvo v spodnještajerskih trgih in mestih, in zlasti v dvojezičnih krajih narodnemu vplivu.“ Res, klasičen dokaz politične zrelosti gotovih „velikih“ politikov. Kdaj za Boga svetega je pa staval kak naš poslanec kak predlog, ki bi govoril v zgorajšnjem smislu? Nam je znan samo dr. Verstovšekov predlog, ki zahteva popolno avtonomijo v šolskem vprašanju in nobeden drugi od naše strani. Ravno tako tudi ne moremo verjeti, da bi bilo liberalno učiteljstvo prepričano, da bi bilo za nas šolsko vprašanje rešeno, ako bi dobili enega zastopnika kmečkih občin v deželnem šolskem svetu. To je vendar tako malenkostno, da vendar ne more nikogar zadovoljiti. Kaj vendar pomeni en Slovenec proti ogromni nemški večini? Liberalne, iz trte zvite trditve so tako smešne, da ne moremo verjeti, da bi se jih lansiralo v svet v dobri veri. Tudi prozorno povdarjanje „klerikalne nadvlade“, ki bi po tem predlogu baje zavladała na Spodnjem Štajerskem,

nam pravi, da tičijo za vsem zahrbtni nameni. Liberalci hočejo nametati učiteljstvu peska v oči, da ga bodo potem lažje s svojimi tiradami o nevarnosti, ki preti svobodi mišljenja itd., vdinjali za svoje brezverske svobodomiselnosti nakane.

Povemo pa voditeljem liberalnega učiteljstva in njihovim inspiratorjem: Kakor so se že vam marsikateri ovinkarije ponesrečile, tako se bodo tudi te. Poskrbeli bomo, da bo vsa javnost zvedela, kako vi brezobzirno širite neresnične trditve, samo da bi zbrisali resnični položaj in potem v kalnem ribarilu. Le brez skrbi bodite! Nepoštenosti ne bomo nikdar trpeli v naši politiki in jo bomo vedno dosledno razkrinkavali.

Izjava in komentar.

Že na drugem mestu osvetljujemo izjavo liberalnega učiteljstva. Tukaj hočemo konstatirati samo neko zanimivost. Izjava bahato pravi: „Odločno se pa bode uprlo slovensko učiteljstvo vsaki nameri zaslužiti šolo in učiteljstvo katerikoli politični stranki.“ To se silno lepo sliši, samo da žalibog ni resnično. Le stare in že predobro znane stvari bi pogrevali, ako bi hoteli navesti nešteto slučajev, ki pa jasno pričajo, da se je liberalno učiteljstvo popolnoma prodalo liberalnim mogotcem, da zanje robotari pri vseh prilikah in neprilikah. Ravno tako ne povemo nič novega, ako zatrdimo, da bi liberalno učiteljstvo ne imelo gotovo prav nič proti temu, če bi zaslužili našo šolo brezversko svobodomiselnost. Ateistična svobodna šola, katera vzgaja ljudi, ki nasproti katoličanom vdejavajo tako svoje prepričanje, kakor to delajo sedaj anarhistične tolpe na Portugalskem, ki preganjajo in more duhovnike ter zažigajo cerkve in samostane, je vzor liberalcev vesoljnega sveta. Ta svobodna šola je tudi cilj naših slovenskih štajerskih svobodomiselnost. Celo nemškimi nacionalcem se ponujajo, šamo da bi frajzin poprej neomejeno zagospodoval na zelenem Štajerskem. In potem bi prišli zlati časi tudi za svobodno šolo. Kakor pa radi liberalni učitelji protestirajo in ugovarjajo proti „zaslužjenju“, vendar ne dobe besede, da bi zavrnili liberalne naklepe, kojih konečni cilj je zaslužjenje šole po brezverstvu.

Kako pa naj se to tudi zgodi, ko vendar liberalni učitelji ne smejo nastopiti proti svojim voditeljem. Vsi protesti in ugovori jim morajo zamreti na

PODLISTEK.

Knjige družbe sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja je izdala letos osem knjig kot svoj letni književni dar. Predno se spuščamo v podrobnosti, moramo koj v začetku priznati, da je letošnji književni dar zelo lep in ga mora biti vsak ud vesel. Vsem onim, ki zahtevajo več literarnega, onim ki hočejo nekaj ljudsko-znanstvenega, in onim, ki si žele kako nabožno knjigo, vsem je vstreženo. Z vse pohvale vredno previdnostjo se je družbino vodstvo potrudilo, da je ugodilo raznim opravičenim glasovom, ki so se čuli iz vrst družbinih udov. In prepričani smo, da bodo morali letos molčati tudi oni slaboznani nergači, ki so se morali leto za letom obregniti ob našo največjo in najimpozantnejšo kulturno-izobraževalno ustanovo.

Preglejmo nekoliko natančneje letošnje knjige! Najpopularnejša knjiga družbe sv. Mohorja je brezdvomno njen „Koledar.“ Platnice so mu ostale ravnotake kakor za leto 1910, spremenila se pa je naslovna stran, Risba, ki predstavlja s kmetom-sejalcem, kmetom-kosecem in kmetom, ki v jeseni riba zelje, po zimi pa vlačí drva štiri letne čase, je prav ljubko Koželjevo delo. Ravno tako so dobili naslovi posameznih mesecev spremenjeno obliko. Posamezne slike označujejo življenje in navade v na deželi v dotičnem mesecu. Velika sprememba se je zvršila tudi pri seznamu družbinih udov. Seznamek ne prinaša več vseh udov, ampak samo poverjenike, in one ude, ki so letos na novo pristopili. Mogoče bo ta novotarija marsikoga, ki rad najde zabeleženo svoje ime v Koledarju, neprijetno dirnila. Če ba le malo premisli, bo pozabil na svojo osebno vžaljenost in bo radi stvari opravičil to spremembo, posebno še, ker

koledarjev urednik sporoča, da bo priobčil vsaka tri leta popolen imenik. To bo gotovo zadostovalo. S tem bo pa odpadlo veliko izdatkov, ki jih je zahteval leto za letom popolen seznam, ker je požrl obilo papirja in zbral mnogo tiskarskega dela. Na ta način prihranjeni denar se bo lahko veliko plodonosne porabilo pri drugih knjigah, ki se jih bo lahko povečalo ali v večjem številu izdalo.

Koledarjeva vsebina je letos zelo raznovrstna. Obsega celo kopico krajših povesti, ki so jih spisali priznani naši pisatelji kakor Meško, dr. Pregelj in Česnik. Potem najdemo celo vrsto mičnih pesmic, ki so jih zložili Medved, Neubauer, Meško, Hribar in drugi. Poleg beletristike imamo v Koledarju tudi več zgodovinskih spisov kakor: „Nikolaj Šubio Zrinjski, vitez Sigetski“, spisal Iv. Steklasa, „Boj Graničarjev na Liki leta 1809“, „Dr. Lj. Gaj (1809—1872)“, spisal profesor M. Pirnat. Kulturno-historično slovstvo je zastopano z razpravo F. G.: „Apostolstvo sv. Cirila in Metoda“, apologetično-filozofična spisa „Darvinizem in krščanstvo“ ter „Proti veri in postavnj oblasti. Častilec Fererja v spominsko knjigo“, bosta gotovo dobro došla. Stalna navada tudi je, da se v vsakoletnem Koledarju posveti članke spominu velikih, za Slovence ali pa za svetovno zgodovino pomembnih mož. Letos najdemo v Koledarju črtice, ki so posvečene manom našega Medveda in župnika Podboja ter dr. Luegerja in barona Helferta. Dr. Goršičev spis „Naborna dolžnost in Amerika“ se dotika važnega socialnega problema, a je tudi praktične vrednosti; raynotako moramo iz socialnega vidika pozdravljati spis „Nevaren prijatelj ali zgodbe iz pivskega življenja.“ Da se ne bo čutil nihče zapostavljenega, prinaša Koledar tudi spis: „Kako je Zdravljik kuncce ali domače zajce gojiti učil“, ki ga bodo z zanimanjem čitali naši gospodarij, spis „Kitajsko obzidje s slikami“ in Beličanove „Slike iz Kanarskih otokov“ bodo pa zadovoljile prijatelje zemljepisnih in popisnih čr-

tic. Ako še omenimo, da je Koledar leta 1911 zelo bogato ilustriran, da prinaša portrete, pokrajinske in druge slike, potem pač lahko rečemo, da se brezskrbni lahko častno pridruži svojim prednikom, ki jih gotovo v več ozirih prekaša.

„Slovenske Večernice“ vsebujejo tri spise v prozi in dve krajši pesmici. Prvo mesto zavzema Mlakarjev: „Trebušnik na slovanskem jugu.“ Janko Mlakar je znan kot humorističen pisatelj in zlasti s svojim Trebušnikom je prepotoval že mnogo sveta. V zgoraj navedenem spisu nam pripoveduje, kako je potoval z njim, z Grogo in s poredno Ivanka preko Reke v Dalmacijo, od tam na Cetinje in Albanijo, in potem nazaj preko Dubrovnika v Hercegovino in Bosno. Kdor pozna Mlakarja in njegovo troperesno spremstvo, ta sluti že v naprej, da se to potovanje ni vršilo tako enostavno, kakor se godi navačno pri drugih potovalcih, ampak je bilo polno komičnih zapletljivih, ki vzbujajo v čitatelju mnogo smeha.

Nočemo tajiti: Mlakar postane včasih nekoliko banalen, ker se en dovtip prevelikokrat v samo nekoliko spremenjenih variacijah vrača, v celoti je pa njegov dovtip izboren, poln hudomušnosti in zdravega sarkazma. Kdor se čuti osamelega in še nima od moderno-perverznih in amazono-pikantnih dovtipov skvarjenega okusa, ta naj čita Mlakarjevega „Trebušnika.“ Neprisiljeno, gladko tekoče pripovedovanje, ki nudi vedno nekaj novega, nekaj vesele-nagajivega, mu mora ogreti srce in z zanimanjem bo sledil Trebušniku na njegovih potih.

J. Vuk je priobčil v „Slovenskih Večernicah“ povest: „Kar Bog stori, vse prav stori.“ Sijet povesti je že zelo izrabljen in zastarel. Tudi nastopajoče osebe niso nobeni Muropoljci, kakor jih nazivlje pisatelj. Vidi se, da Vuk veliko čita in pod tem vplivom potem tudi piše.

Česnikova vipavska novelea: „Naši ljudje“ je prav dobra stvar. Tudi tukaj je Česnik pokazal, da

ustnah, ko v gledajo stroge obraze svojih liberalnih generalov. Da je temu res tako, pove brez ovinkov „Narodni Dnevnik“ od dne 18. t. m., ki prinaša nekak komentar k izjavi liberalnega učiteljstva od prejšnjega dne. „Narodni Dnevnik“ piše, da je slovensko učiteljstvo „z malimi nečastnimi (sic!) izjemami kompletno v narodno-naprednem taboru.“ Das ist des Pudels Kern. Proti nam seveda lahko nastopajo liberalni učitelji, kadar se gre za šolsko vprašanje, ker jih v tem nič ne ovira in jim tako celo veleva strankarska dolžnost. Ako nam delajo krivico in so napadi brezvestni je to postranska stvar, in širokovešni liberalci si to kmalu odpusti. Proti svojim generalom, katerim so se vdinjali, seveda ne smejo nastopiti že radi discipline ne. Mirno in tiho kakor kučki morajo gledati, kakoravno so polni svobodoljubja in se kar cede narodnosti, ko snubijo njihovi voditelji zagrizene nemške nacionalce. Sedaj tudi razumemo, zakaj so rohneli učitelji v svoji izjavi samo proti nam in nič proti Nemcem. Ne smejo! Strankarska taktika zahteva sedaj ljubimkovanje z nemško-nacionalno večino, in „narodno“ učiteljstvo se mora pri zahtevah slovenskega šolstva po tem ravnati!

Sijajna zmaga V. L. S. na Dolenjskem.

Volilni boj na Dolenjskem je dosegel v nedeljo dne 16. t. m. svoj vrhunec. S. L. S. je priredila 18 shodov, ki so se vsi sijajno obnesli. Že izid teh zborovanj je doprinesel brezdvomni dokaz, da je zmaga S. L. S. sigurna. Kandidat S. L. S., profesor Jarc, je imel med drugim tudi dobro obiskan shod v Nov. Mestu. Novo Mesto je veljalo za najtrdnjšo liberalno trdnjavo in S. L. S. ni tukaj še nikoli zborovala. Sedaj je prebil profesor Jarc led in gotovo se bo začelo v Novem Mestu daniti. Liberalnega Gangla je vozil in ponujal po Dolenjskem dr. Tavčar, a mož ni imel sreče. Še v Novem Mestu samem je bil liberalni shod, za katerega se je na vse kriplje agitiralo, mnogo slabše obiskan, kakor pa shod prof. Jarca.

Nadomestna volitev se je vršila, kakor smo že naznanili, včeraj dne 18. t. m. Prinesla je nov dokaz, kako naše ljudstvo povsod vedno bolj obrača liberalcem hrbet. Kakor hitro začnejo ljudje samostojno misliti in se iztrgajo iz rok liberalnih oderuških mogotev, pa je že odklenkaio svobodomiselnost za vedno.

Profesor Jarc je zmagal s 3637 glasov večine. Oddanih je bilo 7784 glasov; od teh jih je odpadlo na Jarca 5382 in 1745 na liberalnega Gangla. To je sijajna manifestacija vseslovenske ljudske misli. Koliko upov so si delali liberalci, kako so trosili laži o razbitih in slabo izpadlih naših shodih in sedaj ta uničujoč poraz. Kdor še sedaj ne uvidi, kako živi liberalizem samo od laži, temu ni pomoči.

Nas pa napolnjuje ta zmaga s tihim zadovoljstvom. Naši poslanci stoje nasproti vladi v najostrejši opoziciji. Boji, ki jih bijejo, so težki in z vsemi sredstvi se je že intrigiralo, da bi se odvrnilo ljudstvo od njih. Ta volitev je pa najglasnejša zaupnica našim poslancem, a tudi odločen opomin vladi, naj se spametuje. Naši poslanci niso osamljeni, ampak za njimi stoji vse slovensko ljudstvo.

Donesek k nedeljskim prireditvam.

O prireditvah zadnje nedelje smo prejeli še sledeči poročili:

Sv. Peter na Medv. selu.

Mladeniška slavnost tukajšnjega Orla je krasno uspela. Domači mešani zbor je zapel tri lepe pesmi, župnik Gomilšek je razložil življenje, delovanje in

res umeje ljudstvo, iz katerega je izšel, ter zna očrtati njegove značaje.

V. Remec je priobčil dve pesmi: „Ob košnji“ in „Vipavska“, ki sta prav ljubki; zlasti zadnja nam ugaja, ker je brezskrbno-veseli ton že v ritmu dobro zadet.

„Zgodovina slovenskega naroda.“ (Spisal dr. Josip Gruden. Tako je naslov knjige, ki jo je začela letos izdajati družba sv. Mohorja. Izšel je prvi zvezek, ki opisuje približno prvo polovico srednjega veka (6.—12. stole je). Pisatelj namerava, kakor sam pravi v predgovoru prilično obdelati vso zgodovinsko snov v petih zvezkih. Prvi ima zgoraj označeno vsebino, drugi bo slikal osebe in razmere, kakršne so bile proti koncu srednjega veka, tretji bode obdeloval dobo luteranstva in katoliške reformacije, četrta 17. in 18. stoletje, peti najnovejši čas. Nočemo se spuščati v kritiko dela samega. To bodo storili poklicanejši strokovnjaki. Nam bodi dovoljeno, da na tem mestu označimo vsaj nekoliko važnost tega dela za nas Slovence. V tem oziru se popolnoma pridružujemo pisatelju, ki v svojem predgovoru pravi: „Spoznaj sam samega sebe.“ Ta zlati rek, ki se je blestel nad durmi paganskega svetišča, ne velja le vsakemu poedincu, temveč prav tako celemu narodu. Vsak narod mora poznati razmere, v katerih sedaj živi, pa poznati tudi svojo preteklost. Iz nje zajema moč v hudem boju za obstanek, vztrajnost v nesreči, modra navodila, kako si priboriti boljšo bodočnost.

mučeniško smrt velikega apostola presv. Srca Jezusovega, ekvadorskega predsednika Garcia Morena.

Nato je sledila petdejanjska žaloigra „Garcia Morena“, v kateri je nastopilo 16 mladeničev-Orlov. Bili smo zelo radovedni, kako se bo posečila težka igra. Kar smo videli, nismo pričakovali. Igralci so se popolnoma uživali v svoje vloge in so igro naravnost izvrstno predstavljali. Krasno pojasnjuje ta igra pogubne namene brezverskih framasonov, pa tudi svete cilje katoliških strank, in je kakor nalašč za naše čase. Po svoji izredno poučni in navdušujoči vsebini presega daleko druge igre. Naj bi jo mladeniči povsod predstavljali. Petrovskim Orlom moramo častitati na tem lepem vspehu.

Ker se bo igra ponovila v nedeljo dne 23. in 30. oktobra, imajo še zlasti sosede lepo priliko, da si jo ogledajo. Kakor slišimo, pridejo v velikem številu pogledat igro mladeniči šmarnski in sladkogorski. Le pridite, sosede, ne bo vam žal. Ob lepih sadovih izobraževalnega dela petrovskih mladeničev-Orlov se boste še sami vneli za enako delo.

Gornjigrad.

Prireditve tukajšnjega bralnega društva v nedeljo dne 16. t. m. se je nad vse pričakovanje izbornobnesla. Ljudstvo je s svojim obiskom pokazalo naklonjenost društvu ter dovtetnost za njegova stremjenja. Igralci, pevci in tamburaši pa so si tudi zaslužili hvalo za svoj trud.

Mladenič Jošt si je na podlagi „Zlate knjige“ sestavil dobro premišljen govor, v katerem nas je krepko bodril za boj proti zunanjim in notranjim sovražnikom.

Zvečer pa smo se še dolgo zabavali z gosti iz Mozirja, Bočne in Šmartna v prijazni Fišerjevi gostilni.

Nasprotnikov nismo imeli, ker jih tudi mi ne vznemirjamo na njih shodih.

Politični pregled.

Potrjeni zakoni kranjskega deželnega zbora.

„Wiener Zeitung“ od dne 18. t. m. prinaša naznanilo, da je cesar sankcioniral novi ljubljanski mestni statut in novi občinski red in občinski volilni red za deželo. S tem je končan vroč koj v kranjski deželi. Proti mestnemu statutu ljubljanskemu so se posebno upirali liberalci, ker bo od sedaj naprej njihova absolutna oblast odstranjena, proti občinskemu volilnemu redu so se pa složno borili liberalci in pa Nemci, ker oboji čutijo, da jim je s tem odtegnjen precejšen del njihovih zastarelih predpravil v nekaterih občinah. Res, S. L. S. gre dosledno vdejstvanju svojih demokratičnih načel nasproti.

Istrski deželni zbor.

Hrvaško-slovenska manjšina je v seji dne 17. oktobra vložila začetkom seje (50 nujnih predlogov. Takoj po prečitanju zapisnika zadnje seje so Hrvti in Slovenci pričeli z obstrukcijo. Zaporedoma so se oglašali poslanci manjšine k besedi in se v dolgih govorih pritoževali proti sejnemu zapisniku. Po sedemurni seji se je zapisnik z glasovi večine odobril. Predsednik je dal galerijo radi vmešavanja izprazniti.

Seja dne 18. oktobra je bila zelo burna, posebno pri debati o pokritju deficita za deželno razstavo. Poslanec Spinčič in Zuccon sta govorila hrvaški, deželni glavar Rizzi je govornika večkrat prekinil z zahtevo, naj govorita italijanski; nazadnje je Zucconu odvzel besedo. Hrvti so bili silno razburjeni. Poslanec Trinajstič je odrgal desko s predsedniške mize. Poslanci so eden proti drugemu vihteli stole. Italijani so hiteli na pomoč glavarju. Vsled hrusca je glavar sejo prekinil. Ko je bila zopet otvorjena, je vladni zastopnik prečital vladno izjavo, da je deželni zbor zaključen.

Zato pravijo po pravici, da je zgodovina učiteljica življenja. V tem oziru smo zelo veliko grešili. Akoravno bi mi, ki nam vsi nasprotniki najraje predbačajo, da nimamo nobene zgodovine, da raditega nismo enakovreden narod, najbolj potrebujemo, da bi študirali svojo zgodovino, ki ni bila tako ničeva, kakor jo slikajo nasprotniki, ampak burna in po večini vsa pisana s krvjo in mečem in prepojena z znojem, ter na tej podlagi vzgajali naše ljudstvo in mu vzbujali domovinsko ljubezen, se vendar ni nič, ali vsaj skoro nič storilo. Sedaj se je lotil dr. Gruden težavnega dela, s katerim hoče popraviti storjene napake. Ker ga poznamo kot resnega strokovnjaka, smo prepričani, da bo vstvaril nekaj, kar bo imelo stalno vrednost. Naše ljudstvo zelo rado čita, posebno rado prebira zgodovinske stvari. Sedaj je dana prilika, da se bo ob dr. Grudnovi knjigi zatapljal naš kmet, naš mladenič in naše dekle v zgodovino pradedov, ter si na tem temelju bistril in kresal svojo narodno zavest. Z mirnim srcem trdimo, da je „Zgodovina slovenskega naroda“ najvažnejša knjiga letošnjega književnega daru naše družbe, ne le ker je zamašila zevajočo vrzel v našem ljudsko-izobraževalnem slovstvu, ampak še bolj radi njenega kulturno-političnega pomena. Zato smo dolžni zahvalno družbi sv. Mohorja, da je prevzela izdajo tega velevažnega dela, ki ga krasi mnogo lepih in zanimivih slik. Zopet je enkrat dokumentirala, da ume naše kulturne potrebe.

(Konec prih.)

Volitve za hrvaški sabor

Sedaj je vlada razpisala volitve za hrvaški sabor: vršijo se po celi deželi dne 28. t. m. Vse stranke se pripravljajo zelo živahno. Stranka prava je postavila v 49 okrajih svoje kandidate. V soboto dne 15. t. m. je izdala manifest na volilce, v katerem jih pozivlja, naj grejo na volišče z geslom: „Hrvatska Hrvatima.“ Tomašič dela z vsemi sredstvi, a posebnih vspehov brzokone ne bo dosegel.

Prvi predsednik ruske dume umrl.

Iz Petrograda poročajo dne 18. t. m.: Predsednik prve ruske dume Muromcev je nenadoma umrl.

Pred odločitvijo v Perziji.

V Perziji se pripravljajo važni dogodki. Že delj časa vlada zlasti v južni Perziji popoln nered. Roparske čete ogrožajo promet, trgovino in varnost celega imetja. Vse odredbe perzijske vlade v tem oziru so bile dosedaj popolnoma brezvspešne. Od leta 1907 sem obstoja med Angleško in Rusko pogodba, katera določa severno Perzijo kot rusko interesno sfero, južno pa kot angleško, sicer pa statuiran princip, ne učešavati se v notranje perzijske zadeve. Sedaj pa je Angleška v Teheranu zagrozila, da nikakor več ne more prenašati nevarnosti in zmešanih razmer na jugu. — Pričakovati je, da si bodefa Ruska in Angleška v kratkem Perzijo med seboj razdelili. Skoro gotovo je pa to londonsko poročilo nekoliko prenagljeno.

Raznoterosti.

Dež. odbornik Robič je odpotoval in se vrne dne 2. novembra zopet v Gradec.

Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru. Gospod Josip Trofenik, kn. šk. računski revizor v Mariboru, je daroval tukajšnji knjižnici in tudi Katoliškemu bralnemu društvu v Žetalah mnogo prav lepih knjig. Blagemu dobrotniku: Bog plati!

Iz pošte. Poštna oficijantinja Ana Verstovšek je prestavljena v Ivnik, Paula Grohmann pa iz Pöllau v Celje.

Osebn vest. Okrajni tajnik pri namestništvu v Gradcu Franc Vidic je prestavljen k graškemu okr. glavarstvu.

Iz šole. Na šestrazredni ljudski šoli pri Sv. Barbari v Halozah ste razpisani dve mesti za učiteljice. Šola je v drugem krajevnem razredu. Potrebno je znanje obeh deželnih jezikov. Prošnje je vložiti do dne 10. novembra na krajni šolski svet pri Sv. Barbari v Halozah.

Gospodinjška šola na Teharjih. Dne 25. oktobra ob 11. bode sklepna skušnja. Vabijo se vsi, ki se zanimajo za šolo.

Štrajk francoskih železničarjev končan. Soc. demokratje so doživeli zopet občuten poraz. Od njih z velikim pompom inscenirani železničarski štrajk se je popolnoma ponesrečil. Ze večinom vsi železničarji so nastopili službo. Promet se vrši večidel zopet v popolnem redu.

Zadruga v Savinjski dolini in celjskem okraju se opozarjajo na okrožni zadrugi shod v Petrovčah, kateri se vrši prihodnjo nedeljo dne 23. t. m. v tamšnjem Društvenem domu. Začetek točno ob 3. uri popoldan. Vsi člani načelstva in nadzorstva naših zadrug se naj radi važnih predmetov, ki so na dnevnem redu, tega shoda udeležijo.

Razpisuje se mesto sodnika, oziroma uradnega predstojnika pri okrajni sodnji v Ptuj. Zahteva se znanje obeh deželnih jezikov. Služba je v osmem činovnem razredu. Prošnje do dne 1. novembra na predsedstvo okrožne sodnije v Mariboru.

Jeruzalemskim romarjem na znanje. Kdor izmed romarjev ni dobil na ladiji latinske listine k častnemu jeruzalemskemu križu, naj v teku štirinajstih dni pošlje svoj naslov P. Jeronimu Knobleharju, frančiškanku v Ljubljani. Pismu naj priloži poštno znamko za 20 vinarjev. Omenjeni gospod pater bo romarjem poskrbel listino iz Jeruzalema in jo potem vsakemu poslal na dom.

Podružnica c. kr. kmetijske družbe za Sv. Lenart v Slov. gor. se je vsled predloga deželnega odbornika Robiča dovolila.

Deželni šolski svet. Ker se sedaj veliko piše o sestavi deželnega šolskega sveta na Stajerskem, za to ne bo menda odveč, da pojasnimo natančneje sedanjost sestavo. Predseduje deželnemu šolskemu svetu de jure cesarski namestnik, de facto pa podpredsednik namestništva. Udje z glasovalno pravico so: 1 vladni referent, 2 deželnošolska nadzornika, 2 zastopnika katoliške cerkve, 1 zastopnik protestantske cerkve, 2 zastopnika šole, 2 zastopnika dež. zbora, 1 zastopnik mesta Gradec. Če se vlada zavzame za kako zadevo, glasujejo navadno tako: pro: referent (1), zastopnika katoliške cerkve (2), deželnošolska nadzornika (2), in zastopnik šole (1), skupaj torej 6; contra pa: zastopnik protestantske cerkve (1), zastopnika deželnega odbora (2), zastopnik mesta Gradec (1), zastopnik šole (1), skupaj torej 5. Vsakemu bo sedaj jasno, kaj pomenijo Claryjevi posredovalni predlogi. Prvi predlog bi za Slovence v slučaju, da se vlada za našo zahtevo zavzame, dal razmerje 6 in 1 : 5 in 3 = 7:8. Drugi Claryjev pa, katerega je med posvetovanji zadnji petek umaknil: 6 in 2 : 5 in 3 = 8:8. V tem slučaju bi torej predsednik moral dirimirati!

„Südstelerische Volksstimme“ v Celju — glasilo Narodne stranke ali dr. Kukovca? Skoro se nam

tako zdi, če prečitamo posamezne članke. Značilna so zlasti poročila o položaju v deželnem zboru in pa vsiljiva reklama za pisarno dr. Kukovca. Ali hoče dr. Kukovec po strahovitih porazih svoje politike iskati lovorik na forenziškem polju? Kje pa je obečani boj tega „ljudskega“ glasu za narodno avtonomijo obbeh narodnosti? Dosedaj smo o tem še malo čitali! Kako naj sodimo pisavo o obstrukciji, ki se vrši ravno v prid nacionalne avtonomije Slovencev in Nemcev? Svoje stališče proti smeri novega lista bomo uredili, ko nam doide še par številčk.

Čudna hofratova pota. Hofrat Ploj je zopet enkrat s svojim neumevno vladinovskim postopanjem obrnil pozornost politične javnosti nase. Že v zadnji številki smo beležili, kako se Ploj kot edini izmed slovanskih poslancev brezpogojno poteguje za Nemce, kako se je on kot načelnik opozicionalnega kluba popolnoma vdinjal grofu Aehrenthalu. Začudenje se še ni poleglo. Je tudi umevno. Vsemu svetu je znano, da oklepi, v katere je nas vlovila Nemčija v svoji zunanji politiki, silno vplivajo na našo notranjo politiko, ter povzdigujejo vpliv nemštva v državi. Ravno tako so tudi v Plojevem klubu najnavdušenejši prijatelji zveze z Rusijo, ako že ne oficijelno, vsaj intelektualno, kakor Hribar, Trešič-Pavičič, in vendar nastopi klubov načelnik, ter zagovarja zvezo z Nemčijo in desavouira svoje neoslavistične klubove kolege. To je brezprimerno klječplazenje. Opravičeno prijemlje hofrata praška „Union“, ki piše: „Hofrat Ploj je na precej odločen način nastopil za politiko Aehrenthalovo, kar je posebno zaradi tega presenetilo, ker vendar Slovanska Unija, koje član je hofrat Miroslav Ploj, tega njegovega stališča ne bo razumela, tudi ne v tem slučaju, če bi bilo umljivo to, da hofrat Ploj rusko politiko drugače presoja, kakor dr. Kramar.“ Nehote se vsak vpraša, kaki vzroki nagibljejo brinjevega Ploja, da postopa tako, da ga hvali vse vladno časopisje. „Slovenec“ od dne 17. t. m. odgovarja na to vprašanje tako-le: „Rešitev zagonetke ni tako težka. Dunajski gospod hofrat je zvedel na merodajnih mestih, da se neoslovansko gibanje v zelo visokih krogih avstrijskih ne gleda prijazno. Prišla je Hribarjeva afera in kakor je Hribar sam povedal v občinskem svetu ljubljanskem, je bila njegova udeležba pri neoslovanskem gibanju eden glavnih vzrokov za nepotrđitev ljubljanskim županom. Brinjevi gospod hofrat je seveda to izvedel že prej, kakor ljubljanski župan in pokazal je hitro svojo kaučukasto naravo, branil se Hribarja in Trešiča, otrešel daleč od sebe ves neoslavizem, kateremu je bil popreje tako vrazje blizo ter zavijal oči na zgoraj, kakor bi bil najnedolžnejše jagne pod solncem in med brinjem. Moštvo in značajnost tega gospoda v resnici presega že vse meje.“

Umetniška razstava v proslavo 80letnega rojstnega dne cesarja Frana Josipa I. v Ljubljani v Jakopičevem paviljonu se je otvorila v ponedeljek dne 17. oktobra 1910. Neumorni vodja naše umetniške čete Rihard Jakopič se je spravil na ogromno delo sestave jubilejne razstave v proslavo 80letnice našega vladarja. Ta razstava bo obenem tudi jubilej naše slovenske upodabljajoče umetnosti; kajti obsejala bo vse, kar je naša domača umetnost ustvarila tekom dolgih let. Osemdeset let razvoja, osemdeset let napredka in hudega boja na polju kulture in na polju umetnosti.

Štajersko.

Maribor. Podružnica nemškega šulferajna za Leitersberg in Krčovino je zborovalo dne 15. t. m. v hotelu „Meran.“ Govorili so: nadučitelj Wernitznigg, učitelj Kankowsky, ki je tudi predsednik te podružnice, vinski trgovec Pessl in visokošolec Duma.

Maribor. Mariborsko nemško učiteljsko društvo je po vzorcu svojih spodnještajerskih stovenskih liberalnih kolegov na svojem zborovanju dne 15. t. m. protestiralo proti obstrukciji v deželnem zboru. Naši poslanci se bodo tega sklepa tako ustrašili, da se bodo kar na mah brezpogojno udali.

Maribor. V torek dne 18. t. m. popoldne se je poročila v stolni cerkvi gospodična Pepca Mužina z gospodom Karlom Mödglag, c. i. kr. podkovnik.

Maribor. Nesreča na železnici. V soboto dne 15. t. m. zjutraj okrog 5. ure je tržaški osebni vlak povozil voz špeharja Janeza Brumeca. Brumec in pa kmetica Hriberšek sta padla z voza ter je dobila Hriberšek težke poškodbe, da so jo morali spraviti v bolnišnico. Brumec je tudi ranjen in ima škode 360 K. Nesreča se je zgodila pri prehodu črez železnični tir na Tržaški cesti. Čuvaj je brzokone zaspal in je pozabil zapreti zatvornice. Ker je bila pa tema, špeharji niso videli bližajočega se vlaka in so mirno vozili preko tira. K sreči je bil Brumec v voz že toliko preko tira, da ga je lokomotiva zadela samo še v zadnji del, drugače bi se bila zgodila grozna nesreča. Hitro za Brumecem je vozila na drugem vozu njegova žena. Misliti si moramo njen nepopisen strah, ko je videla naenkrat drdrati med sabo in pa vozom svojega moža vlak ter ni vedela, ali je mož živ ali mrtev. Strah jo je popolnoma prevzel in v soboto je še sama pravila, da ne ve ali živi ali sanja.

Smrten padec. 70letni hlapec Miha Grošek v Celju se ga je bil prejšnji leden enkrat preveč nasrkal. Zvečer je hotel zlesti v svoje ležišče na škednju v Sovodnji. Ko je bil že na vrh lestve, je omahnil nazaj ter padel na tla. Razbil si je lobanjo. Naslednji dan je v celjski bolnišnici umrl.

Nevaren tat. Francetu Vutiju, posestniku pri Sv. Križu pri Mariboru, je odnesel že 30krat kaznovani Vincencij Staroverski iz Majšperga pri Ptuj srebro uro z verižico. Polepuh Staroverski si nadeje po vsaki tatvini ime France Kozle.

St. Jakob v Slov. goricah. Prihodnje nedeljo dne 23. oktobra priredi naše Izobraževalno društvo izlet na Ploderšnico k narodnemu gostilničarju gospodu Sönveterju, kjer se bode vršila ljudska veselica. Govoril bode gospod dr. Leskovar iz Maribora.

Sevniški grad je kupila grofica Matilda Arco-Zinnenberg za 187.000 K.

St. Vid pri Grobelnem. Pri nas nasprotniki vedno kričijo, kako jim leži na srečo blagor občine, in se bahajo, koliko dobrega so že za njo storili. Kako je to res, kaže sledeči slučaj: Pred par leti je dobil gospod Šumer v občinski hiši v nadstropju stanovanje in sicer: dve sobi, kuhinjo, klet in vrt, in vse to za borih 20 kronic. Drugi dve sobi sta se pa oddali v najem učiteljici Kregar, ki je pa stanovanje iz gotovih vzrokov, gospod Šumer jih najbrže pozna, kmalu zapustila. Gospod Šumer se je nekoč izrazil, da bode že skrbel, da dobi občina tudi od tistih dveh stanic mesečno 5 K. Toda glede te njegove izjave se ni napravila nobena pogodba in gospod Šumer se ni čutil vezanega. Da, za občini blagor vneti takratni občinski odborniki so šli še dalje. V neki tajni seji, katera se pa ni postavno sklicala in h kateri tudi „klerikalni“ odborniki niso bili povabljeni, se je meni nič tebi nič sklenilo, da se prepusti gospodu Šumerju še oni dve sobi v najem, in kaj mislite za kakšno ceno? Za nič in zopet za nič! Za to tihotapstvo se je zvedelo še-le pri zadnji občinski seji, kjer se je predlagalo, da se naj oddaste prazni sobi občinskemu tajniku proti primerni mesečni odškodnini, spodnji prostor, sedanjoo občinsko pisarno, se pa naj prepusti bralnemu društvu, ki bo za dotični prostor tudi na leto plačevalo najemninca in bi se na tak način zvišali občinski dohodki. Toda sedaj bi bili morali videti nasprotnike, posebno gospoda Florijaneka. Rotil se je, da se ne sme nikdar zgoditi v St. Vidu, da bi gospoda Šumerja kdo podil iz občinske hiše, češ, ker tega si on na svoja stara leta ni zaslužil. In kmalu se je raznesla govorica po šentvidski župniji, da hočejo ti „preklicani klerikalci“ vreči Šumerja na cesto. Kako zavijajo in lažejo liberalčki! Saj tega nihče ni rekel, da bi moral gospod Šumer zapustiti stanovanje, samo oni dve sobi hočemo imeti nazaj. In če se preseli zaradi tega drugam, kakor je grozil, naj le gre, saj tako prostornega stanovanja ne dobi nikjer za tako nizko ceno. Tistega pa, ki tihotapi po St. Vidu, prosimo, da zopet napiše dolgovezen članek v Šumerjev zagovor v „Narodni List.“ Pa priporočamo mu, naj piše tako, kakor mi tukaj, ker vse drugo bi bila gola laž.

Slivnica pri Mariboru je dobila brzojavni urad. V soboto dne 15. oktobra smo dobili iz Slivnice brzojavno obvestilo, da je otvorjena brzojavna postaja.

Laško. Tukaj se je vršila od 8. do 10. oktobra razstava sadja. Razstavljenih je bilo 502 vrst jabolk in hrušek od 55 sadjerejcev. Odlikovani so bili večinoma vsi razstavljaleci z kolajnami in z denarnimi darili.

Frankolovo. Tukaj je dne 12. t. m. nagle smrti umrl Anton Polenšek v 67. letu svoje starosti. Bolehal je že nekaj časa na vodenici. Na dan smrti je šel v bližnji gozd gobe iskat. Sosedovi otroci, ki so šli opoldne iz šole domov k južini, so ga našli mrtvega ležati na potu z gobami v rokah; zadela ga je kap. Bil je nad 28 let mrliški oglednik za tukajšnjo občino. Svetila mu večna luč! Nagle, neprevidene smrti reši nas, o Gospod!

Sv. Ana na Krembergu. Janez Spindler, posestnik na Draženbergu, je v nedeljo dne 9. t. m. gnal vole na pašo. Pri tem ga je en vol z rogom tako hudo zadel v glavo, da je vsled tega po groznih bolečinah umrl v forek dne 14. t. m. Pogreb se je vršil v četrtek dne 13. t. m.

Otrok zgorel. Hčerki Mihaela Zupanca pri Sv. Mohorju v celjskem okraju, 12letna Marija in 8letna Frančiška, sta si dne 15. oktobra na paši zakurili ogenj. Mlajša sestra je prišla pri tem preblizu plamena, ki se je oprjel in jo tako obžgal, da je naslednji dan umrla.

Kozje. Notar dr. Barle in odvetnik dr. Zirn-gast uvedeta za svoji pisarni pričevši s 1. novembrom tega leta popolni nedeljski počitek. Omenjeni pisarni boste vsled tega od dne 1. novembra tega leta ob nedeljah in praznikih zaprti in strankam nepristopni.

Sv. Benedikt. Dne 14. oktobra je umrl gospod Franc Horvat, učitelj. Rojen dne 14. septembra 1848 v Botkovcih, župnija Sv. Lovrene v Slov. goricah, je dovršil izobrazbo za podučitelja leta 1878. Začetkoma je 11½ leta deloval kot provizorični podučitelj pri Sv. Lenartu v Slov. gor., potem pri Sv. Benediktu, ter zopet šel k Sv. Lenartu, odkod se je naselil pri Sv. Benediktu in tukaj delal do svoje smrti. Naj v miru počiva!

Trbovlje. Iz Dunaja poročajo: Akcije trbovlijske akcijske družbe so mnogo izgubile na kurzu. Na borzi se je dne 17. t. m. govorilo, da z ozirom na težkoče, s katerimi se mora trbovlijska akcijska družba v zadnjem času boriti, letos ne bodo izplačane nobene dividende.

Gradec. Krojaški pomočnik Franc Jank je bil v četrtek dne 13. t. m. aretiran zaradi prestopka proti nenravnosti. Izvabil je namreč v svoje stanovanje dve deklici, eno v starosti sedmih, drugo pa os-

mih let, ter izvršil na njih zločin. Deklici se nahajate v zdravniški oskrbi. — V Gradcu pri Gradcu je tudi neki 15letni fant izvršil enaki atentat na neki 7letni deklici. — Krasno, zelo krasne razmere vladajo med nemškim kulturnim „Herrenvolkom.“ To je seme laškega in francoskega anarhizma, ki se je zasejalo tudi pri nas v Avstriji, sedaj pa poganja že cvetje.

Primorsko.

Goriška S. K. S. Z. ima v četrtek dne 20. t. m. občni zbor, na katerem se bo sklepalo tudi o spojitvi s tržaško zvezo.

Gorica. Katoliško tiskovno društvo v Gorici je kupilo papirno trgovino A. Likar v Semeniški ulici št. 10.

Razgled po svetu.

V zrakoplovu iz Amerike v Evropo. V Atlantic City se je dvignil dne 16. t. m. znani ameriški zrakoplovec Wellmann v zrak, da s svojim zrakoplovom poleti čez Atlantsko morje iz Amerike v Evropo. Zrakoplov je opremljen z vsemi modernimi pripravami, med drugim tudi s pripravo za brezžični brzojav. S seboj ima 6 oseb. Na atlantskem oceanu baje razsaja sedaj močen vihar in o vspehu Wellmannovega poleta se radi tega sodi jako skeptično. Wellmann je iz svojega zrakoplova že oddal več brezžičnih brzojav, med njimi tudi eno, ki se glasi, da se mu je pomil en propeler, da pa upa popraviti ga kar med vožnjo v zraku. — Najnovejša poročila pravijo, da se je Wellmannov drzen poizkus izjalovil in da se je — ponesrečil. Wellmann je že ob početku vožne imel težave z motorji, meglu mu je nagajala. Podrobnosti o Wellmannovi nesreči še manjkajo. Reiterjev biro poroča iz Novega Jorka, da je došla od kapitana parnika „Trent“ brzojavka, da se je Wellmann z vsem moštvo, ki je bilo v balonu, rešil na krov te ladije. Zrakoplov pa so pustili njegovi usodi na morju.

Šolsko delo in starost. V letih 1898—1908 je stopilo na Saškem 923 učiteljskih moči v stalni pokoj. Učitelji so dosegli povprečno starost 59 let, učiteljice pa 53%. Povprečna starost v službi zamrlih učiteljev znaša 45%, učiteljic pa 41% leta. Ta statistični podatek izpričuje jasno, kar potrjujejo tudi razne zavarovalnice, da je napor v šoli velik in da moči učitelju, oziroma učiteljici, hitro pešajo zlasti še v takih krajih, kjer so posamezni šolski razredi prenapolnjeni.

Nov tip šole. Posebni zavodi za duševno zao-stale otroke so že skoraj povsod v navadi. V Berlinu pa hočejo poizkusiti tudi s posebnimi razredi za izredno nadarjene mladeniče, da jim bo moč dovršiti srednje šole v krajšem, nego v normalnem času. V V prihodnji jeseni otvorijo prvo tako šolo v Berlinu. Vodstvo te šole je poverjeno profesorju dr. Josipu Petholdtu.

Ko se rabi kompost za gnojenje, se v praksi čestokrat greši, ker se rabi za gnojenje premlad kompost. Za gnojenje vrtov, travnikov in polja se sme rabiti le 2 ali 3 leta star kompost, zato naj vsakdo, ki kompost napravlja, skrbí za to, da bo imel več kupov, tako da bo imel vsako leto za gnojenje star kompost na razpolago. Kdor ni rabil za napravljenje komposta mnogo apnene zemlje ali pa kakega drugega apnenega materijala, naj primeša kompostu v prah razpadlo živo apno. Pazi naj se pa, da ne pride apno naravnost s hlevskim gnojem v dotiko, sicer ubeži iz gnoja amonijak.

Tolstovrška slatina kot namizna pijača.

Prijetni, kisl-rezki okus, hladna svežost in čistost studenca, biserno čista ogljikova kislina omogočuje tolstovrško slatino kot okusno namizno pijačo. Trajajoče osvežujoče vplivanje je pa ležeče tudi na tem, da se ogljikova kislina delčasno razvija in tako zabranjuje pri daljšem ohranjenju, kakor tudi pri večkratnem porabljenju, ko je steklenica odprta, takozvano prestanost in neprijeten okus. Posebno porabljiva je pa ta tolstovrška slatina za primes vino, ker dobi vino vsled velike vsebine natrona, ki se zveže z vinsko kislino, posebno dober in prijeten okus in tudi ne pobarva vina tako kakor druge slatine. Vsled tega se komaj dobi slatina, ki bi bila tako izvrstna namizna pijača, kakor je imenovana tolstovrška.

Za daljo uporabo se tolstovrška slatina posebno v sledečih slučajih priporoča:

1. Kjer imajo slabo pitno vodo.
2. Pri različnih epidemijah, kakor na primer pri vročinskih in pri kolerskih.
3. Pri mrzličnih boleznih, kjer se žeja poviša, ker je rezki okus tolstovrške slatine bolj razsvežljiv kot tudi dobra pitna voda.
4. Kot pijača pri opulentnih kosilih za vse, ki so navajeni na različne praške za prebavljanje, ker je učinek tolstovrške slatine ugodnejši kot vseh teh praškov.
5. Med okrevanjem po različnih boleznih.
6. Za napravo limonade in za mešanje drugih sadnih sokov.

Listnica uredništva.

Castos. Boljše bo menda, da ne objatimo. Poždravljeni!

Trgovski učence z dobrim šolskim spričevalom se sprejme v trgovini A. Pinter v Slov. Bistrici, tukaj ima tudi priliko trgovsko šolo obiskati. 817

Dva učence iz dobre hiše sprejme v uk krojaški mojster Maks Zabukošek v Celju, Krožna cesta. Prednost imajo tisti, ki so se že nekaj časa učili krojaške obrti.

Iskušen strojevodja, ki se razume na Diezelmotor ter je ob enem ključavničar ali kovač, se išče. Prednost ima kdor je zmožen slovenskega in nemškega jezika. Več se izve pri „Križevski opekarni“ v Križevcih pri Ljutomeru.

Nagrobne vence

v vsakovrstnih izpeljavah, trake z napisi, in sveče za pogrebe priporoča:

Goričar & Leskovšek, Celje

trgovina s pisarniškimi potrebščinami ltd.

Na debelo in drobno!

220

Na debelo in drobno!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19: v Medjatovi hiši v pritličju: Dunajska cesta 19

155

sprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, promičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbam.

Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Glavni zastopnik za Štajersko: Gospod Fran Pograjc, Maribor, Fabriksgasse 21, blizu Nar. Doma.

Vage

za vagono, voze (mostne), centimalne, škalo, decimalne, za tivino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,
tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovenska obrt.

Otvoritev obrti!

s 1. oktobrom 1910 v Šolski ulici

Dovoljujem si slavnemu občinstvu v Mariboru in okolici naznaniti, da sem otvoril

lončarsko obrt.

Tekom svojega 14 letnega delovanja v tej stroki v Mariboru in tudi drugod, sem si pridobil vse potrebne zmožnosti za to obrt. Prevzamem vsa tozadevna dela, kakor: peči, štedilna in navadna ognjišča ter ista tudi postavljam. Napravljam obložke za kopalne saba, klosete in vso v mojo stroko spadajoča popravila ter ista precizno izvršujem po solidnih cenah. Za obilno naročbo in naklonjenost se priporoča z velespoštovanjem

150

Lovro Širec, lončar v Mariboru.

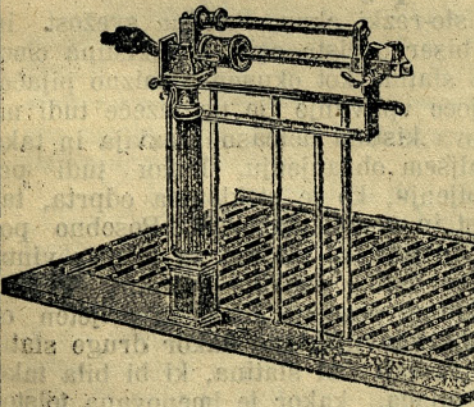
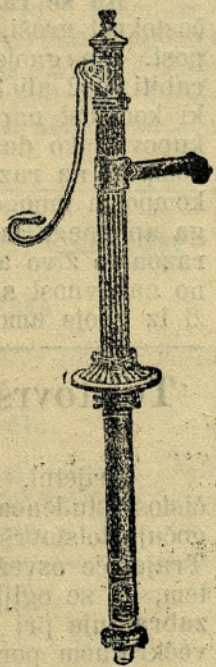
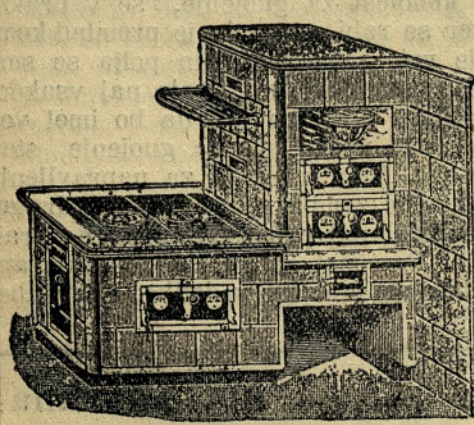
Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.

koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izde lujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückengewagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Slovenska trgovina

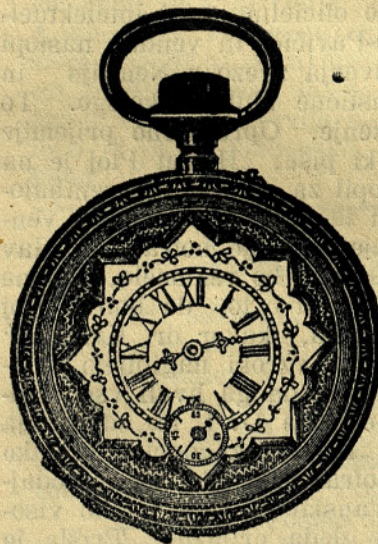
J. N. Šoštaric, Maribor

samo Glavni trg šte. 9

priporoča p. n. občinstvu svojo veliko zalogo svakovrstnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarn.

z modnim in manufakturnim blagom ter krojaškimi potrebščinami

Postrežba točna in stroga solidna. :: ::

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 39

peró kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur i. t. d. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn. Priznana najboljše igle za gramofone. Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljon Sebe za tužce.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Edina slovenska kislá voda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborno zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodecu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezní v ledvicah in mehuru ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilo, temveč je tudi osvežujoča

namizna kislá voda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomestu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899. Naroča se pri oskrbníštvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kisló vodo. 149

NASIM GOSPODINJAM

priporočujemo priznano najboljši prídátek za kávo „ZAGREBSKI pravi FRANCK“ s kavnim mlínčkom, kot izvrstni domači izdelék. 52

Na debelo!

Priporoča se

Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, kakor tudi igrač.

Prica & Kramar v Celju

na voglu Graške- in Krožne ceste.